

Goed prijnsab

LWG Overgang PO VO

Voortgangsdokument sektorkamer, juni 2023

Overgang PO VO Rotterdam

Stella van Esch, Nina Somer & Marlies
Willemen

Passend

Goed pnycsəb

Voortgang LWG Overgangen PO-VO, juni 2023

In dit document brengen we u op de hoogte van de huidige stand van zaken m.b.t. de interbestuurlijke Leerwerkgroep (LWG)¹ die zich richt op het verbeteren van de overgang van PO naar VO in de gemeente Rotterdam.

1. Achtergrond en plan van aanpak

Het verbeteren van de overgang van het primair onderwijs (PO) naar het voortgezet onderwijs (VO) is een uitdagend vraagstuk dat in Rotterdam en omgeving² als zeer belangrijk en urgent wordt ervaren. Uit onderzoek is gebleken dat het verbeteren van deze overgang kan bijdragen aan meer kansengelijkheid.

Om hier concreet invulling aan te geven is in het schooljaar '21/'22 een Professionele Leergemeenschap overgang PO-VO opgestart. Het doel is om de samenwerking tussen de PO en VO scholen die aangesloten zijn bij FOKOR te versterken en om een passend advies en een passende school voor elke leerling in Rotterdam te realiseren.

De leerwerkgroep heeft naar aanleiding van de opdracht en doelstellingen afgelopen schooljaar drie belangrijke verbeterthema's geformuleerd:

- Het verbeteren van het adviestraject;
- Handvatten bieden voor het warme overdrachtstraject;
- Het intensiveren van de kennisuitwisseling & samenwerking tussen PO en VO.

2. Opbrengsten en vervolgstappen leerwerkgroep

Afgelopen schooljaar is de LWG iedere maand bijeengekomen om met elkaar aan de slag te gaan, de voortgang van de thema's te bespreken, en vervolgafspraken te maken. Hieronder worden de opbrengsten van het afgelopen jaar en de vervolgstappen voor komend jaar van de drie thema's van de LWG toegelicht.

---

¹ De leerwerkgroep was voorheen bekend als de professionele leergemeenschap (PLG). Afgelopen schooljaar is besloten om als LWG verder te gaan onder de naam 'leerwerkgroep'. In dit voortgangsdokument wordt daarom verder gesproken over de leerwerkgroep (LWG) in plaats van PLG.

² Lees: de regio van Koers VO. Verder in de tekst zal voor de leesbaarheid gesproken worden over 'Rotterdam'.

Goed practicen

2.1 Thema Advisering

Van papier naar werkelijkheid

Met betrekking tot het thema advisering gaan we er als LWG vanuit dat elke school de landelijke wet- en regelgeving kent en opvolgt, en hierbij de procedure volgt zoals beschreven staat in de OverstapRoute en de SLO-handreiking Schooladvisering³.

Vorig schooljaar heeft de LWG een aantal extra uitgangspunten geformuleerd m.b.t. het adviesproces die zijn opgenomen in de OverstapRoute van Koers VO. Het gaat hierbij concreet om het volgende: waar de laatste jaren veel gesproken wordt over kansrijk adviseren, vinden de schoolbesturen in de regio van Koers VO dat een schooladvies voor alle leerlingen passend moet zijn. Dit betekent dat het advies op een optimistische en realistische manier richting geeft aan de potentie van de leerling. In de praktijk betekent dit dat de post-school adviseert op het niveau waarop de leerling in klas 1 van het vo floreert én uitgedaagd wordt.

Voortbouwend op deze uitgangspunten werkte de werkgroep afgelopen jaar als aanvulling op de OverstapRoute een Rotterdamse AdviesRoute uit. In dit document werd de inhoud van de SLO-handreiking Schooladvisering vertaald naar de Rotterdamse context, en werden inhoudelijke tips gedeeld.

Tijdens een feedbacksessie met vertegenwoordigers van schoolbesturen uit de regio werd echter duidelijk dat een Rotterdamse AdviesRoute weinig toevoegt aan de handreiking schooladvisering van het ministerie OCW. Het doorpraten hierover leverde het inzicht op dat de uitdaging van passende advisering niet ligt in onduidelijkheid over richtlijnen, maar in de toepassing daarvan in concrete casuïstiek. Met die reden heeft de subgroep daarom de keuze gemaakt om zich te richten op meer praktische handvatten voor het adviseringsproces.

Advisering als gezamenlijke verantwoordelijkheid

Steeds vaker wordt het proces van advisering gezamenlijk opgepakt, waarbij leerkrachten van groep 8 en van eerdere jaren, de intern begeleider en bovenbouwcoördinator samen betrokken en verantwoordelijk zijn. Deze aanpak moedigt onderwijsprofessionals aan om met elkaar te overleggen, waardoor leerkrachten zich ondersteund voelen en zorgvuldigere

---

³ SLO Handreiking Schooladvisering

Goed practicen

afwegingen gemaakt worden. Op de meeste Rotterdamse scholen zijn inderdaad meerdere collega's betrokken bij het bepalen van een advies van een leerling. Het betrekken van collega's beperkt zich echter meestal wel tot de school. Collega's die vanuit dezelfde context kijken naar dezelfde leerling.

Pilot 'Met elkaar adviseren'

Hoe zou het zijn om bij het bepalen van adviezen ook mensen van buiten de school te betrekken? Mensen uit een andere onderwijscontext die het kind niet persoonlijk kennen. Wat zien mensen die dichtbij staan en mensen die verder weg staan als ze naar hetzelfde kijken? En wat levert dat op voor de advisering? Zou dit kunnen bijdragen aan passende adviezen, bijvoorbeeld door externe bevestiging of juist door het toevoegen van nieuwe zienswijzen? De subgroep Advisering gaat dat in schooljaar 2023-2024 onderzoeken in de pilot 'Met elkaar adviseren'.

In deze pilot komen professionals van verschillende scholen tijdens een AdviesMiddag bijeen om voor een aantal leerlingen te komen tot een passend advies. Bij deze werkmiddag sluiten behalve afgevaardigden uit het PO ook collega's uit het VO aan. Gezamenlijk worden een aantal casussen besproken aan de hand van een gestandaardiseerd format.

De pilot heeft tot doel te onderzoeken of het toevoegen van professionals van buiten de school aan het adviesproces van toegevoegde waarde is voor de totstandkoming van een passend advies. Om te kunnen bepalen of hiervan sprake is, worden de AdviesMiddag-bijeenkomsten uitgebreid gemonitord en geëvalueerd.

De eerste ronde van de pilot zal in november '23 plaatsvinden. Resultaten van deze eerste ronde zullen t.z.t. worden gedeeld met de sectorkamer.

2.2 Thema warme overdracht

Overdracht is een traject; niet één moment of één document. Het traject bestaat uit verschillende momenten en gelegenheden die een rol kunnen spelen in een goede overdracht van leerling van PO naar VO. Denk hierbij aan plaatsingsgesprekken, de OKR-bespreking, startgesprekken en een terugkoppelingsgesprek. Het OKR en het OPP zijn documenten die in de overdracht een rol spelen.

Goed practicen

De LWG heeft afgelopen jaar een concepthandreiking voor het succesvol organiseren van een warme overdracht ontwikkeld. Hierin is aandacht besteed aan waar een overdracht uit bestaat, de mogelijke momenten en hoe je die vormgeeft, wat allemaal nodig is bij een warme overdracht, wie er betrokken zijn en wat wanneer kan worden ingezet. De handreiking voor een succesvolle, warme overdracht zal komend jaar van een conceptversie naar een definitieve versie worden gebracht. Hiervoor wordt de conceptversie voorgelegd aan verschillende groepen die betrokken zijn bij de overdracht. De Klankbordgroep van De OverstapRoute en een aantal IB-ers van de RVKO hebben al meegekeken en de LWG van feedback voorzien. Ook tijdens de conferentie op 11 oktober wordt het concept voorgelegd om te kijken waar de conceptversie nog aanscherping nodig heeft en welk deel al klaar is om in te zetten. En blijft er (net als afgelopen en huidig schooljaar) een koppeling met de Week van de Warme Overdracht die vanuit De OverstapRoute wordt georganiseerd.

Vorig jaar is het OKR handelingsgerichter gemaakt. De vragen in het OKR nodigen nu uit om meer toe te lichten over de leerling en hierbij uit te gaan van dat wat goed werkt. Aanvullend heeft de LWG een handreiking ontwikkeld voor het succesvol invullen en uitlezen van het OKR. Hierin is aandacht besteed aan een meer handelingsgericht OKR dan het nu is. Een handelingsgerichte overdracht (wat is de onderwijsbehoefte van de leerling; wat is belemmerend en wat is stimulerend) helpt het team in het PO om het OKR zo in te vullen dat het VO daar goed mee uit de voeten kan. Komend jaar zullen eventuele aanpassingen voor het handelingsgerichte OKR worden verkend door input van de praktijk mee te nemen en wordt aandacht besteed aan de samenwerking tussen PO en VO in dit proces. Wat was helpend in het OKR en wat had wellicht wat duidelijker gekund?

2.3 Thema 'kennisuitwisseling en samenwerking tussen PO en VO'

Passend schooladvies

Afgelopen jaar heeft de subwerkgroep 'kennisuitwisseling en samenwerking' een onderzoek gedaan naar het passende schooladvies. Hieruit bleek dat veel docenten en IB'ers zeer huiverig zijn om te adviseren over een passende school en zich niet structureel laten informeren over de VO scholen. Komend jaar willen we verbetering in realiseren door ontmoetingsmomenten tussen leraren, IB'ers, mentoren en zorgcoördinatoren op wijkniveau organiseren. Tijdens die ontmoetingsmomenten staat het elkaar leren kennen en informeren over de scholen centraal.

Goed practicen

Advies evalueren

Afgelopen jaar hebben we een pilot gedaan met het evalueren van gegeven adviezen en het overdrachtstraject door gesprekken te organiseren tussen PO en VO. Tijdens die gesprekken zijn casussen besproken en is teruggekeken op de informatie in het OKR, de warme overdracht en de mate waarin de VO school in staat blijkt te zijn geweest om die informatie te gebruiken om de leerling soepel te laten starten op het VO.

Door de deelnemers aan de pilot is aangegeven dat deze gesprekken zeer waardevol zijn. We hebben daarom een praatplaat evaluatie overgang gemaakt die scholen kunnen gebruiken om dit gesprek met elkaar te voeren.

Komend schooljaar willen deze praatplaat actief onder de aandacht brengen zodat deze gebruikt gaat worden. Ook evalueren we of de praatplaat helpend is of dat er nog elementen verbeterd moeten worden.

3. Overige ontwikkelingen vanuit de LWG

3.1 POVO Conferentie

Afgelopen jaar heeft de conferentie overgang PO-VO bijgedragen aan het bevorderen van de samenwerking tussen PO en VO. Ook in oktober 2023 zal de PO-VO Conferentie worden georganiseerd. Deze conferentie is bedoeld voor alle onderwijsprofessionals die betrokken zijn bij de overgang van PO naar VO. Het doel van de conferentie is om het contact tussen PO en VO - en tussen PO onderling en VO onderling - te stimuleren en faciliteren. Door middel van de georganiseerde workshops zal bovendien aandacht besteed worden aan belangrijke uitdagingen en aandachtspunten rondom de PO-VO-overgang en het testen van concrete producten van de LWG zoals hierboven beschreven

3.2 LWG als katalysator

Behalve de eerder benoemde inhoudelijke stappen die de LWG heeft gezet, is het van waarde om te benoemen dat de LWG een katalysator is gebleken voor interbestuurlijke samenwerking en de uitwisseling van ervaringen, kennis en ideeën. Zo is er meerdere malen een hulpvraag gesteld én beantwoord. Daarnaast worden er regelmatig relevante nieuwsartikelen, mededelingen en evenementen gedeeld tijdens de LWG-bijeenkomsten. Deze functie als katalysator zal ook komende tijd blijven bestaan.

Goed pnycsæb

3.3 Communicatie vanuit de LWG

Daarnaast zal de LWG zich meer richten op de communicatie richting alle betrokken partijen bij de PO-VO-overgang. Afgelopen jaar is de LWG hard bezig geweest met bovengenoemde thema's; er is nu behoefte om het verhaal van de LWG naar buiten toe te delen en om andere partijen meer op de hoogte te stellen van de voortgang van de LWG. De LWG zal een plan opstellen om in beeld te brengen waar de LWG mee bezig is en om een plek te hebben waar alle producten en informatie van de LWG verzameld kunnen worden.

3.4 Monitoring van het werk van de LWG

We vinden het belangrijk dat het werk van de LWG van waarde is, en dat dit daadwerkelijk leidt tot een passende overgang van leerlingen en positieve ervaringen van alle betrokkenen. Daarom zullen we komend schooljaar meer aandacht besteden aan monitoring en evaluatie. Hiermee kunnen we de effecten van de inspanningen van de LWG in kaart brengen, onderzoeken hoe het werk van (en binnen) de LWG ervaren wordt, en vastleggen hoe we het werk van de LWG in de toekomst kunnen borgen, zodat ook op lange termijn aandacht blijft bestaan voor de PO-VO-overgang.

3.5 Vervolg LWG in schooljaar 2023-2024

Tijdens de laatste bijeenkomst van de LWG dit schooljaar zal gekeken worden naar de focus voor komend schooljaar. Hierbij wordt gekeken of er nog andere thema's zijn om mee aan de slag te gaan, zoals communicatie. Ook worden afspraken met elkaar gemaakt over hoe de LWG samengesteld is en aan welke werkafspraken iedereen zich houdt. Een voorbeeld van verandering in samenstelling is dat de LWG-leden tussen de groepjes doorwisselen.

Op dit moment vervult Goed geschud de rol van projectleider. Op verzoek van de sectorkamer is deze inzet met nog één schooljaar verlengd. Voorwaarde is dat Goed geschud de LWG komend schooljaar begeleidt om vanaf schooljaar 2024-2025 verder te gaan onder leiding van een procesbegeleider die geworven wordt onder de deelnemers aan de LWG.

Goed
geschud

Denkers en doeners